

თსუ იურიდიული ფაკულტეტი

2024-2025 სასწავლო წლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამაზე მისაღები
გამოცდის თემატიკა

საჯარო სამართლის მიმართულებით

კონსტიტუციური სამართალი

1. სახელმწიფო მოწყობის კონსტიტუციური საფუძვლები საქართველოში;
2. სახალხო ხელისუფლების განხორციელების კონსტიტუციური ფორმები საქართველოში;
3. საქართველოს სახელმწიფო მმართველობის ფორმა;
4. საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიული მოწყობა;
5. სახელმწიფო ხელისუფლების მექანიზმის კონსტიტუციური საფუძვლები საქართველოში;
6. საარჩევნო სამართალი და საარჩევნო სისტემები საქართველოში;
7. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური;
8. საქართველოს პარლამენტი;
9. საქართველოს მთავრობა;
10. საერთო სასამართლოების სისტემა საქართველოში;
11. საკონსტიტუციური კონტროლი საქართველოში;
12. ფინანსები და კონტროლი საქართველოში;
13. ადგილობრივი თვითმმართველობის სტატუსი საქართველოში;
14. სახელმწიფო და პიროვნება;
15. მოქალაქეობის ინსტიტუტი საქართველოში;
16. უცხოელთა სტატუსი საქართველოში;
17. ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები

18. ადამიანთა უფლებების დაცვა.

ადმინისტრაციული სამართალი

I. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული სამართალი

1. საჯარო მმართველობა და ადმინისტრაციული სამართალი.
2. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული სამართლის პრინციპები.
3. ადმინისტრაციული ორგანოს ცნება.
4. ადმინისტრაციული ორგანოების ურთიერთდახმარების ვალდებულება (სამართლებრივი დახმარება), პირობა და ფარგლები. უარის თქმა სამართლებრივი დახმარების აღმოჩენაზე.
5. კოდექსის მოქმედების სფერო.
6. ადმინისტრაციული ორგანოს საქმიანობის სამართლებრივი ფორმები.
7. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი (სზაკ, IV თავი).
8. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ცნება, სახეები.
9. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ოფიციალური გაცნობა, სახეები
10. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერება და უკანონობა. ფორმალური და მატერიალური კანონიერება.
11. უკანონო და არარა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები.
12. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა. აღმჭურველი და ამკრძალავი (მავალებელი) ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ- სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა. ბათილად ცნობილი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მოქმედების შეწყვეტის სამართლებრივი შედეგები.AD
13. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მაღარგულად გამოცხადება. აღმჭურველი და ამკრძალავი (მავალებელი) ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მაღარგულად გამოცხადება.

14. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად და
ძალადაკარგულად გამოცხადების ბუნება და ერთმანეთისაგან გამიჯვნა.
15. მხარის კანონიერი ნდობა და კომპენსაცია.
16. ნორმატიული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი.
17. ადმინისტრაციული ორგანოს რეალური მოქმედება (რეალაქტი).
18. ადმინისტრაციული ხელშეკრულება, ცნება, საგანი, მიზანი,
სუბიექტები, წარმოების თავისებურებანი, ადმინისტრაციული
ხელშეკრულების ფორმალურიდა მატერიალური კანონიერება,
ადმინისტრაციული ხელშეკრულების გამიჯვნა სამოქალაქო-
სამართლებრივი ხელშეკრულებისაგან, ადმინისტრაციული
ხელშეკრულება და ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, მესამე
პირების უფლებები ადმინისტრაციული ხელშეკრულების
დადებისას. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების ბათილობა.
19. მარტივი ადმინისტრაციული წარმოება, ადმინისტრაციული წარმოების
დაწყების საფუძველი, წარმოების ენა, ადმინისტრაციული წარმოების
მონაწილენი/სუბიექტები და მათი უფლებები, სხვა ადმინისტრაციული ორგანოს
მონაწილეობა ადმინისტრაციულ წარმოებაში, აცილება და თვითაცილება
ადმინისტრაციულ წარმოებაში, წარმომადგენელი ადმინისტრაციულ წარმოებაში,
დაინტერესებული მხარის მონაწილეობა ადმინისტრაციულ წარმოებაში,
ადმინისტრაციული წარმოების ვადა. საქმის გარემოებათადა
მტკიცებულებათა გამორკვევა ადმინისტრაციულ წარმოებაში,
ადმინისტრაციული წარმოებისმასალების გაცნობის უფლება, გადაწყვეტილების
მიღება.
20. ფორმალური ადმინისტრაციული წარმოება. თავისებურებანი,
დაინტერესებული მხარის მონაწილეობა, ზეპირი მოსმენა, მისი ჩატარების წესი,
გადაწყვეტილების მიღების წესი, მოწმე და ექსპერტი.
21. საჯარო ადმინისტრაციული წარმოება, საჯარო ადმინისტრაციული წარმოების
დაწყების თავისებურება. საჯარო გაცნობისათვის დოკუმენტების წარდგენა,
საკუთარი მოსაზრების წარდგენის წესი, აქტის პროექტის მომზადება და საჯარო
გაცნობისათვის

წარდგენა, ზეპირი მოსმენა და ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა.

22. ადმინისტრაციული წარმოება კოლეგიურ ადმინისტრაციულ ორგანოში, წარმოების წესი, სხდომის მიმდინარეობის წესი, კვორუმი, სხდომის ოქმი, ადმინისტრაციული წარმოების წესი კოლეგიურ ადმინისტრაციულ ორგანოში ნორმატიული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მისაღებად, პროექტის გამოქვეყნება, დასკვნის და საკუთარი მოსაზრების წარმოდგენა,

ნორმატიული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადებისა და მიღების ვადა.

23. დამოუკიდებელი ორგანოს მიერ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის წესი. სავალდებულოობა, დანიშვნის წესი, ადმინისტრაციული საჩივრის წარდგენის დაუშვებლობა.

24. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის აღსრულება. ცნება, არსი და ზოგადი საფუძველი, საჯარო და კერძო ინტერესების დაცვის ვალდებულება, აღსრულებაზე უფლებამოსილი ორგანო, აღსრულების წესი, გადაწყვეტილება აქტის აღსრულების უზრუნველყოფის შესახებ, ფულადი მოთხოვნების აღსრულება, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის აღსრულების უზრუნველყოფის საშუალება, სხვა პირისათვის

ამიდმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის აღსრულების დავალება, ჯარიმა, უშუალო იძულება.

25. ადმინისტრაციული წარმოება ადმინისტრაციულ საჩივართან დაკავშირებით. ადმინისტრაციული საჩივრის არსი, ცნება, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გასაჩივრება, ადმინისტრაციული საჩივრის ერთჯერადად წარდგენის ვალდებულება, ადმინისტრაციული საჩივრის განმხილველი და გადამწყვეტი ორგანო, ადმინისტრაციული საჩივრის ფორმა და დასაშვებობა, ადმინისტრაციული საჩივრის მიღებაზე და განხილვაზე უარის თქმა, ადმინისტრაციული საჩივრის შეტანისა და განხილვის ვადები, გასაჩივრების სუსპენზიური ეფექტი (გასაჩივრებული აქტის მოქმედების შეჩერება), ადმინისტრაციულ საჩივართან დაკავშირებული წარმოების მოცულობა, ადმინისტრაციული საჩივრის დასაბუთება, საფუძვლიანობა, დაინტერესებული მხარის უფლებები, ზეპირი მოსმენის ჩატარების პირობები, გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვასთან დაკავშირებით, გადაწყვეტილების მიღება კანონიერებისა და მიზანშეწონილობის საფუძვლით. ადმინისტრაციული საჩივრის განმხილველი ორგანოს/პირის უფლებამოსილება გააუქმოს, შეცვალოს გასაჩივრებული აქტი ან გამოსცეს ახალი.

26. ადმინისტრაციული ორგანოს პასუხისმგებლობა, ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება, მოთხოვნის უფლება სახელმწიფოს მხრიდან ზიანის ანაზღაურებაზე, ზიანის წარმოშობის საფუძველი, ზიანის ობიექტი, ბრალი, როგორც ზიანის ანაზღაურების ვალდებულების წარმოშობის ელემენტი, ზიანის ანაზღაურების ვალდებულების წარმოშობის პირობები (ანუ, ზიანის ანაზღაურებაზე პასუხისმგებლობის წარმოშობის პირობები), ზიანის ანაზღაურების სამოქალაქო სამართლებრივი საფუძველი (სამოქალაო კოდექსი, მუხ. 1005), სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს პასუხისმგებლობის განსაკუთრებული წესი, ზიანის ანაზღაურების ვალდებულების წარმოშობის გამომრიცხველი გარემოებები, სახელმწიფოს პასუხისმგებლობა ბრალის გარეშე მიყენებული ზიანისათვის, სახელმწიფოს ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს პასუხისმგებლობა კანონიერი საჯარო- სამართლებრივი ქმედებით გამოწვეული ზიანისათვის. პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენის მოთხოვნის უფლება.

27. ინფორმაციის თავისუფლება. ტერმინთა განმარტება, საჯარო დაწესებულება, საიდუმლო ინფორმაციის სახეები, გამოქვეყნების წესი. სხდომათა საჯაროება, კოლეგიური საჯარო დაწესებულების სხდომა. საჯარო რეესტრი, საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნა, საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, საჯარო ინფორმაციის ასლის ხელმისაწვდომობა, საჯარო დაწესებულებისათვის პერსონალური მონაცემებისა და კომერციულ საიდუმლოებას მიკუთვნებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, აღმასრულებელი პრივილეგია, პროფესიული საიდუმლოება, გადაწყვეტილება საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოების შესახებ, გასაიდუმლოების ვადა, საჯარო ინფორმაციის გაცემა, გაცემაზე უარის თქმა და გადაწყვეტილება, ინფორმაცია რომლის გასაიდუმლოება დაუშვებელია, პერსონალური მონაცემების საიდუმლოება, გადაწყვეტილების გაუქმება ან შეცვლა, ზიანის ანაზღაურება, სასამართლოს მიერ გასაიდუმლოებული ინფორმაციის გამოთხოვა, ანგარიშის წარდგენა და გამოქვეყნება, ადრე არსებული საჯარო ინფორმაციის ღიაობა, პროაქტიული გამოქვეყნება, საქმისწარმოების მართვის ერთიანი ავტომატური საშუალებები.

28. საქართველოს კანონი “პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ”.

II. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო სამართალი

1. ადმინისტრაციული პროცესის ცნება

2. ადმინისტრაციული საპროცესო სამართლის კონსტიტუციურ - სამართლებრივი საფუძვლები
3. ადმინისტრაციული პროცესის პრინციპები
4. ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების ორგანიზაციული მოწყობა
5. საჩივარი და სარჩელი სახელმწიფო კონტროლის სისტემაში
6. საპროცესო ვადები
7. საპროცესო ხარჯები
8. სასამართლოს უწყებრივი ქვემდებარეობა. ადმინისტრაციულ პროცესში სასამართლო უწყებრივ ქვემდებარეობსა და სასამართლო განსჯადობასთან დაკავშირებული დავის არსებობის განმაპირობებელი სამართლებრივი გარემოებები. უწყებრივი ქვემდებარეობის ცნება და არსი. მაგისტრანტი მოსამართლის განსჯადისაქმეები. ადმინისტრაციული საქმის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განხილვის ან სამოქალაქო საქმის ადმინისტრაციული წესითგანხილვის შედეგად საქმეზე მიღებული გადაწყვეტილების სამართლებრივი შედეგები. ადმინისტრაციული საჩივარი, როგორც სარჩელის დასაშვებობის წინაპირობა.
9. განსჯადობა და მისი სახეები. უწყებრივი ქვემდებარეობისა და განსჯადობის დარღვევის სამართლებრივი შედეგები. ტერიტორიული განსჯადობა. ინსტანციური განსჯადობა. საგნობრივი განსჯადობა. ადმინისტრაციული და სამოქალაქო სამართლის გამიჯვნის თეორიები. დავა განსჯადობის შესახებ ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით საქმის განმხილველ სასამართლოებს შორის. განსჯადობის განსაზღვრის კრიტერიუმები. საკონსტიტუციო სასამართლოსა და საერთო სასამართლოებს შორის ქვემდებარეობის გამიჯვნა. ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო დავათა გამიჯვნის სამართლებრივი კრიტერიუმები.
10. მხარეები და მესამე პირები. მხარეები. მოსარჩელე. მოპასუხე. მხარეთა საპროცესო უფლებაუნარიანობა და ქმედუნარიანობა. მხარეთა უფლებები დამოვალეობები. საპროცესო თანამონაწილეობა. მესამე პირები. მესამე პირის სამართლებრივი დაცვა. მესამე პირის სახეები.
11. სასამართლო მტკიცებულებები. სასამართლო მტკიცებულებებისცნება და მტკიცების სუბიექტები. მტკიცების ტვირთი ადმინისტრაციულ პროცესში მტკიცების საგანი.
12. სარჩელის აღმვრა. სარჩელის ფორმა და შინაარსი. სარჩელების გაერთიანება, გამოყოფა, შეცვლა და დაზუსტება. გამარტივებული, დაჩქარებული

სამართალწარმოება დასარჩელის ტრანსფორმაცია. გამარტივებული სამართალწარმოება. დაჩქარებული სამართალწარმოება. სარჩელის ტანსფორმირება.

13. ადმინისტრაციული სამართალწარმოება პირველი ინტანციის სასამართლოში. სარჩელი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის თაობაზე. სარჩელის დასაშვებობა. ადმინისტრაციული ორგანოსსაქმიანობის სამართლებრივი ფორმა. პირდაპირი და უშუალო ზიანი. გასაჩივრების ვადები.

14. სარჩელის დასაბუთებულობა. კანონიერების შემოწმება. სამართლებრივი საფუძვლის კანონიერება. კანონის საქარტველოს კონსტიტუციასთან შესაბამისობა. ნორმატიულ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა.

ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერება. განუსაზღვრელი ცნებები. შეფასების თავისუფალი სივრცე. დისკრეციულინუფლებამოსილება. სუბსუმციაში შეცდომის შემოწმების მეთოდიადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების გადამოწმებისათვის მნიშნელოვანი დრო. პირდაპირი და უშუალო ზიანი. სასამართლო გადაწყვეტილება.

15. სარჩელი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის თაობაზე. დავის საგანი, სარჩელის მიზანი. სარჩელის დასაშვებობა. საქმიანობის სამართლებრივი ფორმა. ადმინისტრაციული ორგანოს უარი. უარის კანონიერების გადამოწმება. ადმინისტრაციული საჩივრის ერთჯერადად წარდგენის ვალდებულება. პირდაპირი და უშუალო ზიანი, სასარჩელო უფლებამოსილება. გასაჩივრების ვადები. დისკრეციული უფლებამოსილება.

16. სარჩელის დასაბუთებულობის დადგენა. აქტის გამოცემის დავალების მოთხოვნის კანონიერების შემოწმება. უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანო. მოსარჩელის კანონიერი უფლება ან ინტერესი. სასამართლოს

გადაწყვეტილებაადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის თაობაზე სარღელთან დაკავშირებით. ფარგლები სარჩელთა სხვა სახეებთან. აქტის ბათილად ცნობის შესახებ სარჩელი. მესამე პირები. ფაქტობრივი მოქმედების განხორციელების დავალების შესახებ სარჩელთან ფარგლები.

17. სარჩელი ქმედების განხორციელების თაობაზე. სარჩელის დასაშვებობა. საქმიანობის სამართლებრივი ფორმა. ადმინისტრაციული ორგანოს სარჩელი ქმედების განხორციელების მოთხოვნით. პირდაპირი და უშუალო ზიანი. სარცელისხანდაზმულობის ვადები.

18. სარჩელის დასაბუთებულობა. კანონიერების შემოწმება. პირდაპირი და უშუალოო ზიანი. სასამართლო გადაწყვეტილება.
19. აღიარებითი სარჩელი სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა - არარსებობის დადგენის შესახებ (ზოგადი ხასიათის აღიარებითი სარჩელი). დავის საგანი. სარჩელის დასაშვებობა. არსებული სამართლებრივი ურთიერთობა. სარჩელთა სხვა სახეებთან ფარგლები. კანონიერი ინტერესი. სასარჩელო უფლებამოსილება.
20. განვრცობითი აღიარებითი სარჩელი. დასაშვებობა. კანონიერი ინტერესი. სასარჩელო უფლებამოსილება. ხანდაზმულობის ვადა.
21. აღიარებითი სარჩელის დასაბუთებულობა. სასამარტლოს გადაწყვეტილება.
22. სახელშეკრულებო დავები. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოხატული ნების სამართლებრივი ბუნება და ფორმა. სამართლებრივი ბუნება. ცალმხრივი ნების გამოვლენის სამართლებრივი ფორმა
23. უფლების დაცვის საპროცესო სამართლებრივი საშუალებები. უფლების დაცვის რეპრესიული საშუალებები. უფლების დაცვის პრევენციული (დროებითი) საშუალებები. უფლების დაცვის დროებითი საშუალება. სასკ-ის 29-ე მუხლით განსაზღვრული უფლების დაცვის საპროცესო-სამარტლებრივი საშუალება. დროებითი განჩინება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან ქმედების განხორციელების შესახებ.
24. დროებითი განჩინება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან ქმედების განხორციელების შესახებ.
25. აპელაცია. სააპელაციო სამართალწარმოებისთავისებურებანი ადმინისტრაციულ პროცესში. აპელაციის სახეები. ადმინისტრაციული სამართალწარმოება სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოში.
26. კასაცია. საკასაციო საჩივრის დასაშვებობა. საკასაციო საცივრის წარმოებაში მიღების პირობები (ფორმალური დასაშვებობა). საკასაციო საჩივრის ობიექტი. საკასაციო საჩივრის შეტანის უფლების მქონე სუბიექტები და მათი შემხებლობა დავის საგანთან. საკასაციო საჩივრის შეტანის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვადა. საკასაციო საჩივრის შინაარსი. პროცესის ხარჯები.
27. ადმინისტრაციულისამართალწარმოებამეწარმის საქმიანობასთან დაკავშირებით. მოსამართლის ბრძანება მეწარმის შემოწმების თაობაზე. მაკონტროლებელი ორგანოს შუამდგომლობა. მეწარმის საქმიანობის შემოწმების საკიტხის გადაწყვეტის წესი

28. ადმინისტრაციული სამართალწარმოება ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთასთან, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვასთან და დახმარებასთან დაკავშირებით. სასამართლოსათვის მიმართვა, მშობლის, კანონიერი წარმომადგენლის უფლებამოსილების შეზღუდვის, აგრეთვე არასრულწლოვანი მშობლისაგან, სხვა კანონიერი წარმომადგენლისაგან ან არასრულწლოვამზე მოძალადე სხვა პირისაგან განცალკევების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისა და გასაჩივრების წესი. დამცავი ორდერის გამოცემისა და გასაჩივრების წესი. შემაკავებელი ორდერის გამოცემისა და გასაჩივრების წესი. დამცავი ორდერით გათვალისწინებული საკითხები

29. ადმინისტრაციული სამართალწარმოება არანებაყოფლობით ფსიქიატრიული დახმარების მიზნით პირის სტაციონაში მოთავსების შესახებ. არანებაყოფლობით ფსიქიატრიული დახმარების მიზნით პირის სტაციონაში მოთავსების შესახებ მოსამართლისათვის ან სასამართლოსათვის მიმართვა. არანებაყოფლობით ფსიქიატრიული დახმარების მიზნით პირის სტაციონაში მოთავსების საქმის განხილვისა და ბრძანების გამოცემის წესი. არანებაყოფლობით ფსიქიატრიული დახმარების მიზნით პირის სტაციონაში მოთავსების შესახებ მოსამართლის ბრძანების მოქმედების ვადა და მისი მოქმედების ვადის გაგრძელების წესი. არანებაყოფლობით ფსიქიატრიული დახმარების მიზნით პირის სტაციონაში მოთავსებისათან დაკავშირებით მოსამართლის ბრძანების (დადგენილების) გასაჩივრება

30. ადმინისტრაციული სამართალწარმოება საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელის ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციასთან დაკავშირებით. მოსამართლის ბრძანება გადასახადის გადამხდელის ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციის თაობაზე. საგადასახადო ორგანოს შუამდგომლობა. გადასახადის გადამხდელის ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციის საკითხის გადაწყვეტის წესი.